

Fra kyseklædte barneplejerskers klub til aktiv fagforening

Udgivet i anledning af
1940 - 1980

25 og 40 års jubilæum
1955 - 1980

Landsforeningen for Socialpædagoger

Dette skrift er udgivet af LFS,
Landsforeningen for Socialpædagoger,
Wesselsgade 4, 2200 København N.

Ansvarshavende redaktør: Nils Jacobsen.
Tilrettelæggelse: Jan Eskildsen.
Tekst: Jens-Emil Nielsen.

Produktion: Eks-Skolens Trykkeri ApS.

Vi takker Arbejderbevægelsens Bibliotek og
Arkiv for lån af fotografier.

Prolog

Den 9. november 1940 er karakteristisk for to forhold: dels oprettelsen af en faglig klub for børnehavelærere, dels at man i forlængelse af dette systematisk begyndte at beskæftige sig med løn- og ansættelsesforhold.

Dette må betragtes som de første usikre skridt ud af *kaldets* skygge med henblik på en egentlig organisering af området, for med den

styrke en høj organisationsprocent måtte give, at kunne beskæftige sig med medlemmernes løn- og ansættelsesforhold.

Det vil dog være historisk ukorrekt at påstå, at kaldstanken hermed var udryddet.

Så sent som i slutningen af tresserne diskuterede man fortsat i de pædagogiske organisationer, hvorvidt man burde prioritere spørgsmålet om pædagogikken fremfor løn- og ansættelsesforhold.

I forlængelse af den vågnende faglige bevidsthed voksede også kravet om en egentlig uddannelse frem.

Med halvtredsernes voksende industrialisering, som medførte kvindernes forøgede deltagelse i produktionen, kom kravet om daginstitutioner. Tressernes relativt kraftige udbygning af daginstitutionsområdet medførte også en forøgelse af seminariekapaciteten.

Den pædagogisk/psykologiske viden benyttedes i perioden til en omstrukturering af uddannelsens form og indhold og endvidere til en forøgelse af uddannelsens længde fra to til tre år.

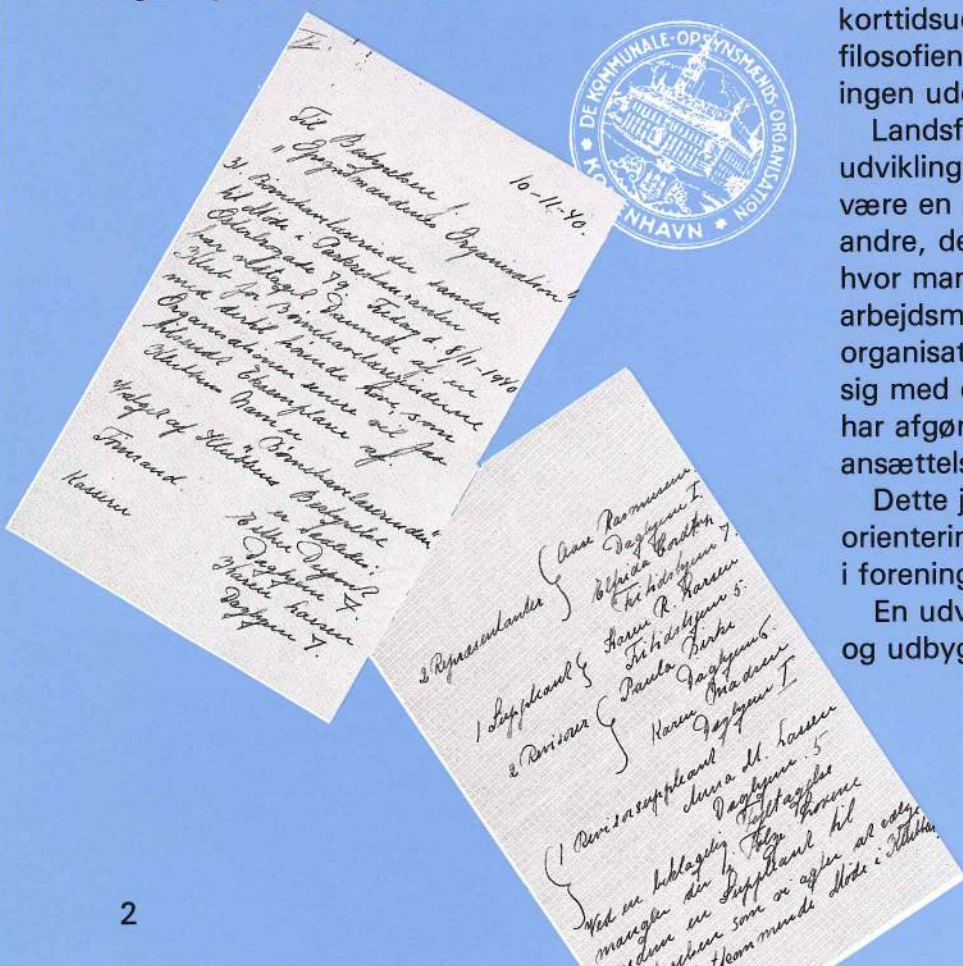
Bistandslovens krav til kommunerne om opførelse af det nødvendige antal daginstitutionspladser er langt fra opfyldt, men selvom der i øjeblikket mangler hundredetusinde daginstitutionspladser er den nuværende uddannelseskapacitet ikke i stand til at dække den eksisterende institutionsmasse. Man kan frygte, at dette vil medføre etablering af korttidsuddannelser, hvilket bringer os tilbage til filosofien om, at børnepasning kun lidt eller slet ingen uddannelse kræver.

Landsforeningen for Socialpædagoger's udvikling har i denne periode bevæget sig fra at være en sammenslutning af pædagoger og andre, der er beskæftiget med børn og unge, hvor man udelukkende diskuterede de arbejdsmæssige problemer, til at være en organisation, der også diskuterer og beskæftiger sig med de samfundsmæssige problemer, der jo har afgørende indflydelse på vore løn- og ansættelsesforhold.

Dette jubilæumsskrift er tænkt som en orientering til medlemmerne om hovedtrækkene i foreningens udvikling.

En udvikling, det er vort ønske skal fortsættes og udbygges.

Forretningsudvalget

1940 - 1955

Kyseklædte barneplejersker og børnehavelærerinder bliver til børneforsorgsarbejdere

LFS' historie startede for 40 år siden, da De kommunale Opsynsmænds Organisation indkaldte til et møde d. 8. november 1940 for »Børnehavelærerinder m.fl.«. Der var to punkter på dagsordenen:

- 1) Lønsagen,
- 2) Oprettelse af klub.

Klubben blev oprettet under Opsynsmændene, der havde forhandlingsret med Københavns kommune om personalets løn- og arbejdsforhold.

Det var dengang barneplejersker og børnehavelærerinder gik med kyse eller slør. Og hvad man fik i løn, afhang bl.a. af, om man var gift eller ugift.

En assistent blev kaldt til møde med inspektør Jacobsen, Børneinspektortet: Kunne hun ikke gifte sig? Det var jo svært at få en lederstilling, når man bare *boede* sammen med en mand.

En anden assistent, der smed skoene, mens hun spillede langbold med børnene fik at vide, at så kunne hun ligeså godt smide kommunens blå kitel. Og det var upassende at blive gravid, når man arbejdede i en børnehave.

Det var et miljø, hvor det var svært at være fagligt aktiv.

Det kan en af de første agitatorer, Birthe Krarup, bevidne:

Det var ikke let at være begynder i

agitationen for »medlemsfangst«. De første gange jeg aflagde den slags besøg i børnehaverne, imod min leders vilje, blev jeg enten udvist eller modtaget med skoser som f. eks.: »Du vil måske gerne have fanen med til din begravelse«.

...disse uorganiserede Damer

Da LFS ikke er i besiddelse af protokoller eller lignende fra perioden under Opsynsmændene (1940 - 1955) må en historieskrivning for den periode bruge medlemsbladet »Opsynet« som det vigtigste kildemateriale.

At der var problemer med at få orga-

Dette billede er fra et hobbykursus, som foreningen arrangerede i 1959 på Bernadotteskolen.

I første række ses som nr. 3 Alli Olsson, tidligere kasserer hos de legepladsansatte. Nr. 4 er Birthe Østerberg, formand for de legepladsansatte siden 1966.

I anden række ses som nr. 5 Gustav Thomsen, tidligere formand for fritidshjems lærernes klub, nr. 7 er Lise Lippmann, tidligere formand for de legepladsansatte og Kommunale Børneforsorgsarbejdere, nr. 9 er Dagny Larsen, tidligere medlem af bestyrelsen i barneplejerskernes klub.

I bageste række ses som nr. 1 Gunnar »Tarzan« Mikkelsen, nr. 3 er Hans Gydesen, nr. 6 er Dagny Dyrnov, tidligere formand for fritidshjems lærernes klub, nr. 7 er Dorte Andersen, tidligere kursusleder og nr. 8 er Ingeborg Olsen, den første kasserer i foreningen.

niseret personalet, fremgår tydeligt af en artikel i medlemsbladet fra juli 1946. Under overskriften »Vanskeligt Organiseringsområde« hedder det:

Den Nødvendighed det er at stå tilsluttet en forhandlingsberettiget Organisation, er endnu ikke gaaet op for en Del af de ved Københavns Kommune beskæftigede Børnehave- og Fritidshjems lærerinder samt Barneplejersker, og det er uforstaaeligt, at det organiserede Personale stadig finder sig i at arbejde sammen med disse uorganiserede Damer. Uden Kammeratskabsfølelse modtager disse de goder, som de organiserede opnaar gennem deres Organisation.

Op så fortælles en historie om en barneplejerske, der glædesstrålende fortæller, at hun nu skal have 40 kr. mere om måneden, og hvorfor skal hun stå i organisation, når det er insti-

tutionen, der sørger for at hun får mere i løn!

Artikelskriveren udreder, at der er tale om en misforståelse — som et cirkulære fra overborgmesteren formentlig er skyld i! Og så fortsættes der:

Vor Organisation er ikke alene en Støtte om et samlet Krav, men ogsaa naar det gælder den Enkelte, en uundværlig Hjælp. Dette kan De sikkert faa bekræftet af en Fritidshjems lærerinde, Fritidshjemmet i Randersgade. Hun stod med en Opsigelse i Haanden, men Organisationens Formand fik ved Forhandling denne annulleret, og som Tak herfor udmeldte Fruen sig af Organisationen.

— »Et smukt træk«.

Dengang som nu: Lønforhandlinger og afskedigelsessager indtager en central plads i fagforeningens arbejdsområder.

I juli 1946 slutter artiklen i Opsynet:

»Til slut vil jeg give de unge Damer, der er i Tvivl om et fagligt Spørgsmaal, det Raad, henvend Dem altid til den Tillidsmand, De har valgt, og aldrig til Folk, der ikke har Kendskab til vore organisationsmæssige Forhold«.

Ja, sproget er mildt sagt blevet anderledes, men indholdet er stadig godt nok.

... kammeratskabet er ophørt

At selve organiseringen af personalet var det største faglige problem i mange år, fremgår tydeligt af »Opsynet«, som i november 1949 skriver:

Det er nu snart 10 år siden, at Opsynsmændenes organisation fik i opgave at organisere de kommunale børnehavelærerinder og barneplejersker, og de, der har været organiseret siden da, vil kunne bekræfte, at det har haft sin be-

tydning at være tilsluttet en organisation, der er underafdeling af et forhandlingsberettiget forbund — Dansk Kommunal Arbejderforbund.

Trods dette går der endnu i kommunens børnehaver og fritidshjem en del uorganiserede børnehavelærere, som uden skam i livet modtager de gode, deres organiserede kolleger opnår gennem deres organisation.

Og:

Vi skal senere her i bladet offentliggøre navnene på disse uorganiserede damer.

Denne skærpede kampmetode mod uorganiserede tages i hvert fald i brug i 1953, da en fritidshjems lærerinde og tre barneplejersker melder sig ud.

»Opsynet« fra december 1953 oplyser navne og adresser skriver nedenunder: *For disse ovennævnte gælder, at enhver organiseret viser, at kammeratskabet er ophørt, så længe de står udenfor organisationen.*

»Faglige sager«

Men vi har også kunnet finde flere eksempler på »faglige sager«. I »Opsynet« fra juni 1953 oplyses det, at *i de fra Barneplejerskernes klub forhandlede sager har organisationen fra Børneinspektoratet fået tilsagn om, at betaling for den 9. time til nattevagten på »Frederiksholm« samt betaling af kostpenge på fridage på »Sølund« snarest vil blive bragt i orden.*

I medlemsbladet fra april 1954 kan meddeles, at *sagen om barneplejerskernes løn- og arbejdsforhold nu er ved at være afsluttet med et for organisationen og barneplejerskernes klub tilfredsstillende resultat.*

Samme år i januar kan man under »meddelelser« læse: *Der var til organisationen sket henvendelse fra 2 barneplejersker om understøttelse. Formanden havde undersøgt de pågældendes forhold. Ved en henvendelse til inspektør Jakobsen, Børneinspektoratet, blev der for den ene barneplejerskes vedkommende skaffet arbejde.*

I oktober 1954 havde »Opsynet« på forsiden en artikel om »Børnene i trafikken«. Heri hedder det, at antallet af knallerter, motorcykler og biler på gader og veje er steget enormt. Samtidig stiger antallet af færdselsuheld: *Kurven for børns tilskadekomst i trafikken stiger foruroligende. Sammenligner man her i København den totale personskade af børn i 1938 med 1953, er tallene 380 og 568. Disse tal taler for sig selv, og vi spørger derfor: Hvad gøres der for at få børnene bort fra gaderne, hvor trafikulykkerne sker?*

Senere i artiklen: *Spørgsmålet er så, om man ikke sparer på skillingen og lader daleren gå ved at være så karrig med at stille de beløb til rådighed, som oprettelse af flere legepladser og udvidelse af legepladslederordningen koster. Disse penge vil sikkert være medvirkende til at nedsætte antallet af tilskadekomne og dræbte børn i trafikken, samtidig med at fru Hansen og fru Jensen på vaskedagen og ved tilfældige jobs med en vis tryghed kunne sende deres børn ned at lege, når de vidste, at de var under behørigt opsyn på de offentlige legepladser.*

... nogen organisationsmæssig forvirring

I 1953 og 1954 begyndte medarbejderne ved barneplejen, børnehaverne og fritidshjemmene at snakke om at danne en selvstændig afdeling under DKA (Dansk Kommunal Arbejderforbund). Også »de kommunale arbejdsledere« var med i planerne.

På et møde d. 29. september 1954 var der repræsentanter for alle grupper ved børneforsorgen i København, og her vedtog man at indkalde til et fællesmøde for alle børneforsorgsmedarbejdere.

Fællesmødet blev holdt d. 13. oktober 1954 i børnehaven på Skydebanen.

Her talte formanden for barneplejerskernes klub, frk. Ilse Hansen, for en fortsat tilknytning til DKA: *»Der har i lang tid indenfor børneforsorgsmedarbejderne i staten, de private og kommunale, hersket nogen organisationsmæssig forvirring, idet flere foreninger har bejlet til os om vort medlemsskab, men disse foreninger har ikke og får aldrig forhandlingsret med vore arbejdsgivere: landets kommuner«.*

Hun oplyste, at der havde været orienterende forhandlinger mellem DKA og Dansk Børnehaveråd, Dansk Fritidshjemsråd og Dansk Barneplejeråd om en tilnærmelse, således at DKA i kraft af sin forhandlingsret skulle føre forhandlingerne med kommunerne, men det er indkaldernes opfattelse, at *hvor vi får vore interesser varetaget,*

må vi også placere vort medlemsskab.

Der havde åbenbart ikke været den store enighed om en »tilnærmelse«, og så ønskede man at blive hos DKA. I en udtalelse fra mødet bad deltagerne *det ærede forbund*, altså DKA, om tilladelse til at danne en selvstændig afdeling. Dette skete i fuld overensstemmelse med De kommunale Opsynsmænds Organisation.

På mødet i Skydebanen blev der også nedsat et arbejds- og lovudvalg med en repræsentant fra hver af grupperne.

Der blev indkaldt til *stiftende generalforsamling for kommunalt ansatte børneforsorgsarbejdere* onsdag d. 16. februar 1955 kl. 20 i børnehaven Suhmsgade 4.

Foreningen af kommunale børneforsorgsarbejdere

Her blev det med *alle stemmer mod een* vedtaget at oprette den selvstændige afdeling fra 1. april 1955. Og den fik navnet »Foreningen af Kommunale Børneforsorgsarbejdere«.

Generalforsamlingen valgte barneplejerske Ilse Hansen til formand og børnehaveleder Birthe Krarup til kasserer (og hun omtales senere som medlem nr. 1 af foreningen). Bestyrelsen i øvrigt: barneplejerske Hanne Andersen, legepladsleder Lise Lippmann, fritidshjemsleder Elfriede Frangø, børnehavelærerinde Valborg Pedersen og børnehaveleder Elisabeth Haase.

Opsynsmændene ophævede børnehavelærerindernes og barneplejerskernes klubber og afleverede ca. 300 medlemmer til den nye afdeling.

Jørgen Knudsen, der var formand for Opsynsmændene og redaktør af »Opsynet«, ønskede den nye forening *held og lykke i fremtiden*. Han ønskede især, at det måtte lykkes at få omegnskommunernes børneforsorgsarbejdere med ind i afdelingen — *et område, hvor den hidtidige organisationsform ikke rigtig har kunnet få fodfæste.*

De kyseklædte barneplejersker og børnehavelærerinder var på 15 år blevet til »børneforsorgsarbejdere« med en selvstændig afdeling under DKA.

Announce i »Opsynet«, 1955.

Stiftende generalforsamling for kommunalt ansatte børneforsorgsarbejdere

Det på mødet d. 14. okt. 1954 nedsatte lovudvalg indbyder til stiftende generalforsamling onsdag d. 16. februar 1955 kl. 20 i børnehaven, Suhmsgade 4 (v. Kulturvet). Dagsordenen bekendtgøres på mødet. Lovudvalget opfordrer indtrængende alle, der er medlemmer af henholdsvis Foreningen for kommunale arbejdsledere og De kommunale opsynsmænds organisation, til at give møde for derved at være medbestemmende om love og valg af tillidsmænd til den nystiftede afdeling.

Lovudvalget.

Formænd gennem tiderne

De kommunale Opsynsmænds Organisation (under DKA)

Poul Groth 1925 - 1942

Gunner Hammershøj 1942 - 1952

Jørgen Knudsen 1952 - 1956 (formand for DKA 1969 - 1980)

Kaj Pedersen 1956 - 1977

Børnehavelærerindernes klub

Esther Sonnenborg Rasmussen 1940 - 1944

Elfriede Frangø 1944 - ?

Elisabeth Haase ? - 1955

Barneplejerskernes klub

Inger Rørvig Petersen 1945 - 1947

Hildegard Møller 1947 - ?

Ilse Hansen ? - 1955

Foreningen for kommunale børneforsorgsarbejdere (under DKA)

Ilse Hansen 1955 - 1956

Elfriede Frangø 1956 - 1957

Lise Lippmann 1957 - 1960

Gunnar Mikkelsen 1960 - 1965

Foreningen for børne- og ungdomspædagoger (FBU)

— kommunalt ansatte — (under DKA)

Gunnar Mikkelsen 1965 - 1971

Landsforeningen for Socialpædagoger (LFS), (under DKA)

Gunnar Mikkelsen 1971 - 1972

Lisa Dahl Christensen 1972 - 1974

Nils Jacobsen 1974 -

12 år som formand:

TARZAN - en legendarisk skikkelse i LFS' historie

Gunnar Mikkelsen — formand for Foreningen for Kommunale Børneforsorgsarbejdere, Foreningen for Børne- og Ungdomspædagoger (kommunalt ansatte) og Landsforeningen for Socialpædagoger i årene 1960 - 1972.

Gunnar Mikkelsen er måske bedre kendt som *Tarzan*. Lidt af en legendarisk skikkelse i LFS' historie. Et navn der står respekt omkring. Et menneske som altid omtales med varme.

Vel er det mængden og bredden, der skaber en fagforening, men der er også enkeltpersoner, der spiller store roller. Ingen vil sikkert betvivle, at Gunnar Mikkelsen har haft hovedrollen i den fagforeningshistorie, som danner baggrund for LFS i 1980.

Han var formand for foreningen i 12 år. Fra 1960 til 1972.

Om sin baggrund fortalte han selv til »Kommunalarbejderen« i juli 1972:

»Min moder var en fattig pige på knapt tyve år, der formentlig har haft det rart på et løfte. Da den slags ikke var tilladt i et lille samfund på den tid, sendte gårdejereren skyndsomst sin søn til USA, og derfor har jeg aldrig set min fader.

Egentlig skulle mit efternavn have været Jensen, som var min moders pigenavn. Var hun blevet gift med min fader, skulle jeg have heddet Søren-

sen, men i stedet fik jeg min stedfaders efternavn Mikkelsen. Jeg er dog aldrig blevet kaldt andet end Tarzan.

Som dreng oplevede jeg, hvordan det føles at blive kaldt for »horeunge«. Jeg gik i en landsbyskole, hvor der kun var en første og en anden klasse, og siden var jeg bud, bydreng, arbejdsmand og jord- og betonarbejder. Under besættelsen blev jeg arresteret af tyskerne og fik senere erstatning fra Frihedsfonden. Det gav mig og min kone en chance for at få en uddannelse. Samtidig med at jeg startede med at arbejde på et fritidshjem, begyndte jeg at læse til fritidspædagog. Det var i 1951«.

Allerede i 1955 kom Gunnar Mikkelsen i bestyrelsen for fritidspædagogernes afdeling under »Foreningen for Kommunale Børneforsorgsarbejdere«. I 1959 blev han næstformand for børneforsorgsarbejderne, og i 1960 blev han formand.

Der fulgte nu 12 år, hvor foreningen skiftede navn to gange, men formandsheden stadig Gunnar Mikkelsen. Og blev kaldt *Tarzan*.

Der foregik ikke mange aktiviteter i foreningen i den periode, hvor han ikke havde en finger med i spillet. Han var førstemand når det gjaldt lønforhandlinger, samarbejde med andre organisationer inden for børne- og ungdomsforsorgen og alskens forhandlinger med arbejdsgiveren Københavns kommune. Han var foreningens repræsentant i Dansk Kommunal Arbejderforbunds hovedbestyrelse. Men han tog sig også personligt af mange enkeltsager vedrørende medlemmer, der på den ene eller anden måde var kommet i klemme.

Når en formand dengang kom til at tegne fagforeningen i den grad, hang det også sammen med, at foreningens kontor i de fleste af årene var identisk med formandens skrivebord derhjemme (og sikkert også på Kennedygården, hvor Gunnar Mikkelsen blev forstander i 1966). Men *Tarzan* var også et særdeles flittigt menneske.

I perioden 1969 - 71 var han også formand for Børne og Ungdomsforsorgens Personaleforbund, samarbejdsorganet for de pædagogiske fagforeninger.

I 1972 gik Gunnar Mikkelsen af som formand for LFS for at starte en ny tilværelse.

Hans kærlighed til Grønland, dets mennesker og natur, fik ham til at tage et job som forstander for »Ungbo« i Sukkertoppen. Den nye tilværelse blev alt for kort. Stort var chokket da meddelelsen om Gunnar Mikkelsens pludselige død kom i august 1973.

Tarzan var død.

Den *Tarzan* der havde sagt: *»De unge skal gøre oprør imod en verden, som de skal gøre bedre. Får de ikke lov til at gøre det i frihed, bliver det stængt inde, og så bliver det voldsomt. — Eller også giver de op, i hash eller 42 procent alkohol.*

Og:

»Det er umoralsk, at hver gang lavtlønsgrupperne skal have 30 øre mere i timen, kommer alle de velbjærgede med over 200.000 kr. om året og fortæller, at det har landet ikke råd til.

LFS er i besiddelse af nogle protokoller med referater fra bestyrelsesmøder og generalforsamlinger for perioden 1959-1971. Fra perioden 1955 - 1959 har vi overhovedet intet materiale.

Men det er meget svært at skrive historie på baggrund af sådan nogle protokoller, hvor der f.eks. ofte står »formanden orienterede om lønforhandlingerne...« — uden at der gives nærmere oplysninger. For datidens protokolførere var det jo oplagt hvad sagen drejede sig om, men for eftertiden kan det godt give hovedbrud at finde ud af, hvad det var for nogle forhandlinger eller sager, der så indforstået bliver henvist til.

Men på ét punkt har sådan nogle protokoller meget stor værdi. De kan sætte nøjagtige årstal på mangt og meget — det er noget sværere for den menneskelige hukommelse. Protokollerne kan også give et *indtryk* af en udvikling.

Årstallene for bestemte begivenheder og indtrykket af udviklingen vil vi forsøge af give i disse historiske noter og så lade *Edith Toft*, der spillede en væsentlig rolle i foreningens historie fra 1955 til 1971, give en vurdering af perioden andetsteds i dette skrift.

Legepladsledernes klub blev dannet fredag den 9. december 1955 og samme år dannedes en klub for fritidshjemsledere.

Gunnar Mikkelsen bliver formand

I 1959 blev *Lise Lippmann* genvalgt som formand for Foreningen for Kommunale Børneforsorgsarbejdere. *Gunnar Mikkelsen* blev på generalforsamlingen valgt til kursusleder og på et efterfølgende bestyrelsesmøde valgt til næstformand.

På en ekstraordinær generalforsamling i oktober 1959 var eneste punkt på dagsordenen de afsluttede lønforhandlinger med Københavns kommune:

Hans Gydesen takkede for det opnåede resultat — anbefalede at man ved senere forhandlinger anvendte sig af elektronhjerner og hulkort... B. Krarup udtalte sin utilfredshed med forskellig løn for lige arbejde... Helmuth Andersen fra DKA anmodede foreningen om ikke, af hensyn til eventuel reageren fra andre grupper, at offentliggøre gennem bladet, men at sende lønforliget til hvert enkelt medlem.

Var resultatet så godt?, fristes man til at spørge.

I 1960 valgtes Gunnar Mikkelsen til formand. Sekretær: *Birthe Krarup*. Re-

præsentant i bestyrelsen: *Edith Toft*. (Udover klubformændene for barneplejerskerne, børnehavelærerinderne, fritidshjemslederne, legepladslederne og de øvrige ledere).

Foreningens regnskab viste en balance på 37.201,50 kr., og formuen var på 8.666,65 kr.

På generalforsamlingen var der diskussion om et selvstændigt blad.

Samme år blev »de værnendes klub« (for døgninstitutionsansatte) oprettet.

De første spirer til tæt samarbejde

I 1961 var der igen ekstraordinær generalforsamling i anledning af nye lønninger. Man benyttede lejligheden til at

dengang). Han omtalte også *Personaleforeningen og dens anerkendte Akasse*. Samarbejdet blev varetaget i et *kontaktudvalg*.

Der var åbenbart problemer i forhold til den anden organisation for døgninstitutionspersonale: Danske Børneforsorgsarbejders Sammenslutning (DBS). Forhandlingsområdet måtte danne grænse for medlemshvervning — det ville være fagligt og pædagogisk forkert, hvis man gensidigt bekrigede hinanden. Formanden håbede dog stadig på, at der måtte komme et positivt resultat ud af forhandlingerne. Målet måtte være en organisation for alle ansatte under børneforsorgen, hedder det i referatet fra generalforsamlingen.

1955 - 1971

Foreningen og skifter næ

sætte kontingentet op til 15 kr. pr. måned — bl.a. til strejkefonden efter at DKA havde udbetalt 1,5 mill. kr. til LO under strejken.

I 1962 talte formanden Gunnar Mikkelsen om en vis stabilisering af foreningen. Medlemstallet var steget, især på de værnende institutioner, men han sagde også, at der var enkelte institutioner, hvor foreningen slet ikke kunne komme indenfor.

I dette år var regnskabets balance på 52.772,20 kr, og Edith Toft blev valgt til sekretær.

I 1964 var der på generalforsamlingen en særlig velkomst til vuggestuedere og ansatte ved børnehaveklasse. Nu manglede foreningen kun én gruppe, nemlig forstanderne ved de kommunale hjem.

Gunnar Mikkelsen strejfede ganske kort planerne om en omorganisering af foreningens forskellige sammensætninger. Han slog fast, at det måtte være det offentliges pligt at sørge for det fornødne antal børneinstitutioner (dem var der åbenbart mangel på allerede

Jo, både Pædagogisk Kartel og Socialarbejdernes Fælles Udvalg (SFU) har skam været længe undervejs.

Nyt navn: FBU

I april 1965 skiftede foreningen navn til »FORENINGEN FOR BØRNE- OG UNGDOMSPÆDAGOGER — kommunalt ansatte —«. Mere end en fjerdedel af medlemmerne var mødt op til generalforsamlingen. Det vil sige ca. 130!

Kontingentet blev forhøjet til 20 kr. om måneden.

Om samarbejdet med Personaleforeningen oplyste formanden, at der havde været adskillige kontaktudvalgsmøder og et fællesbestyrelsesmøde, hvor vi havde håbet på, at man ville udvide samarbejdet. Dette lykkedes ikke. Men vi nåede dog et skridt på vejen.

Med hensyn til efterårets lønforhandlinger var man enige om at kræve børnehavelærerinder, fritidshjemsledere og statsautoriserede barneplejersker rykket op til 7. lønklasse.

Om oplysningsarbejdet oplyste kursusleder *Dorte Andersen*, at der havde

Byggelegepladserne i København udvikler sig i perioden (1955 - 1971) som en selvstændig institutionstype, som regel på baggrund af lokale folkelige initiativer.

Billedet er fra Hudegrundens byggelegeplads 1970.

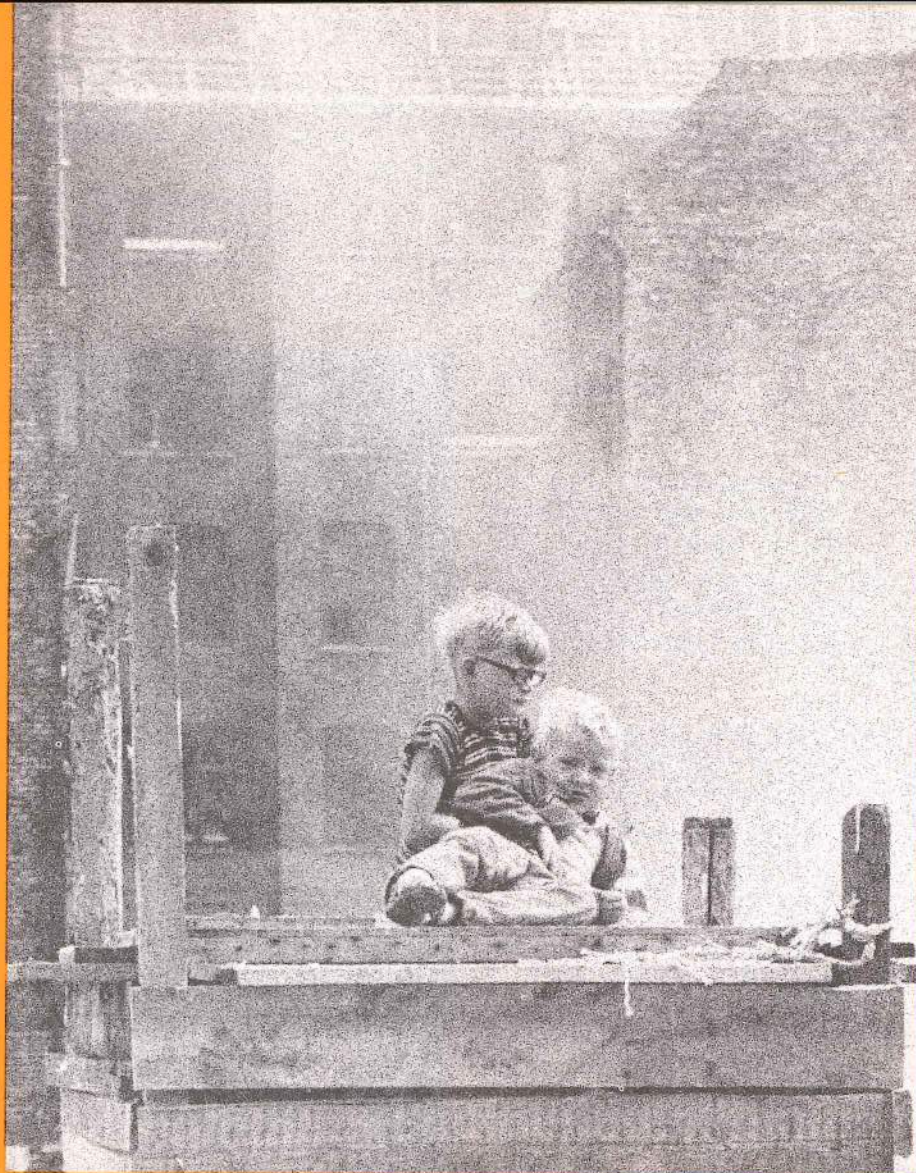
været 17 studiekredse med en meget fin tilslutning i vinterens løb.

Nej til 1 dags lukning

I 1966 skete der spændende ting:

Bestyrelsesmøde 4/4 1966: *Formanden redegjorde for de sidste dages forhandlinger efter at vore konsekvenskrav er afvist. En enig bestyrelse vedtog ikke at gå ind for forslaget fra de*

vokser vn

andre organisationer om en 1 dags lukning. Man ville støtte andre ting, udelukkelse af elever, deponering af opsigelser osv.

Bestyrelsesmøde 6/4 1966: *Man diskuterede den akutte situation efter mødet i Grundtvigshus, og man endes om at udarbejde en skrivelse til udsendelse såfremt de andre organisationer gennemfører lukning d. 15. april. Man havde haft forhandlinger med direktoratet, og en sådan skrivelse er godkendt.*

Generalforsamlingen 28/4 1966: *Formanden kom ind på samarbejdet med de andre organisationer og oplyste, at foreningen havde haft et udmærket samarbejde med Personaleforeningen i det forløbne år. Måske lidt »knas« i forbindelse med den ulovlige strejke. Men DBS (nu DSL) havde det været umuligt at råbe op.*

På denne generalforsamling omtalte Gunnar Mikkelsen også et nyt fænomen: *den ny dagplejeordning. Man havde i øjeblikket ca. 70-80 børn. Ved en samtale med direktør A. Jacobsen*

er det lovet, at dagplejen skal drives og administreres som en almindelige vuggestue, og dagplejen vil sikkert komme ind i en god gænge.

Samarbejdet formaliseres i BUP

På et beretningsmøde i november 1967 oplystes, at foreningen (FBU) havde 700 medlemmer. Formanden omtalte strukturændringen med selvstændige afdelinger med større økonomisk råderum. Barneplejerskerne var rykket op til 8. lønklasse. Der var oprettet en ny afdeling for familievejledere med *Nils Jacobsen* som formand.

Den 1. april 1968 blev FBU optaget i Børne- og Ungdomsforsorgens Personaleforbund (BUP), efter at der i flere år havde været gjort tilnærmelser. Et 4-mands udvalg havde arbejdet med planerne i et år. De andre organisationer var Dansk Børnehaveråd, Foreningen af Fritidspædagoger og Dansk Barnepleje Råd.

På et bestyrelsesmøde i starten af 1969 blev det oplyst, at der skulle etableres 4 institutioner i København som

foranstaltning mod misbruget af narkotika. Der blev talt om en omstrukturering af Personaleforbundet, og der var tanker om et forbundsblad.

På et repræsentantskabsmøde i maj samme år blev Edith Toft valgt som næstformand. Regnskabets balance var nu på 206.281 kr. Og der havde været mellem 300 og 400 studiekredsdeltagere i vinteren 1968/69.

Ny struktur forberedes

På repræsentantskabsmødet i maj 1970 omtalte formanden Gunnar Mikkelsen *den besværlige forhandlingsprocedure i en forening med mange forskellige afdelinger og udtrykte håbet om, at det kommende strukturudvalg vil finde frem til mere egnede sammenslutningsforhold.*

Formanden advarede imod at forpraktikanter og medarbejdere landet over lod sig udnytte til rengøring på institutionerne, *idet der på institutionernes budget var medregnet et tilstrækkeligt beløb til dækning af rengøringsarbejdet med egnet personale.*

Fra børnehavelærerne og FBU's forretningsudvalg forelå der 2 forslag, som blev godkendt:

1. *Repræsentantskabet kræver, at de normerede stillinger i Københavns kommunes børne- og ungdomsinstitutioner bliver besat med fuldt uddannede pædagoger, således at alle vore institutioner kan fungere som anerkendte uddannelsessteder.*

2. *Repræsentantskabet erkender, at der ikke er organisationstvung, men vi vil gennem blokade hindre vore medlemmer i at tage arbejde på institutioner, hvor medarbejdere og ledere ikke vil være med i det faglige fællesskab.*

Kontingentet blev forhøjet til 40 kr. om måneden. Forhøjelsen skulle bl.a. bruges til det nye fælles fagblad Børn & Unge, hvis første nummer udkom d. 25. februar 1970.

På et hovedbestyrelsesmøde i oktober var der diskussion om optagelse af klubfolk. De kommunale dagplejemødres optagelse var en realitet.

LFS dannes — og »giver brand i gaden«

På repræsentantskabsmødet d. 1. juni 1971 blev FBU til Landsforeningen for Socialpædagoger (LFS). Formanden Gunnar Mikkelsen gav en redegørelse om forslaget til nyt navn og ændring af love. Han omtalte vigtigheden af at forslaget blev vedtaget på dette møde, idet det er nøje knyttet sammen med DKA's kommende strukturændring. Det blev vedtaget med 52 stemmer for, 2 imod og 6 undlod.

Den nye forening havde 1.700 medlemmer og en regnskabsbalance på 367.695 kr.

Gunnar Mikkelsen omtalte sit forhold til Personaleforbundet og orienterede om, at han af arbejdsmæssige grunde trak sig tilbage som formand for dette.

Afdelingen for børnehavepædagoger foreslog et krav om 3 måneders orlov omkring fødsel. Efter kort debat blev forslaget ændret til 3 måneders orlov efter fødsel. Det blev også vedtaget stille krav om en overenskomst for de minus 7 pct. ansatte.

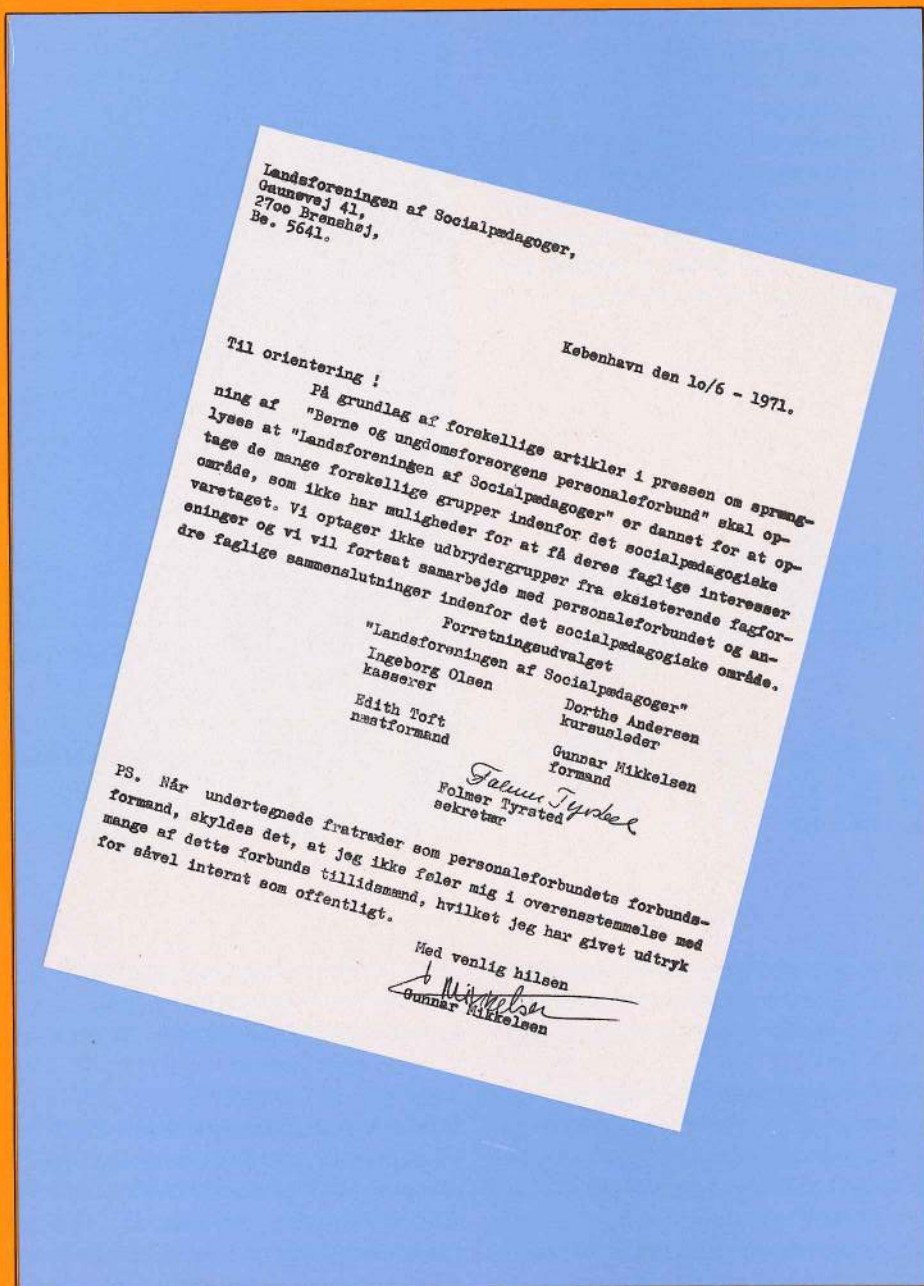
Men dannelsen af LFS gav hurtigt »brand i gaden«:

Forretningsudvalgsmøde 2/6 1971: *Meddelelse om nyt navn og ændring af*

optagelsesbetingelserne, så ansatte i den sociale sektor inden for Danmarks grænser kunne optages.

Forretningsudvalgsmøde 9/6 1971: *DKA havde givet grønt lys for at LFS kunne sende repræsentanter ud i landet på agitation.*

Forretningsudvalgsmøde 10/6 1971: *Formanden orienterede om avisartikler d.d., der gav udtryk for misforståelser af hans — og foreningens kommende virke. Enighed om at følgende orientering skal sendes til samtlige københavnske dagblade:*

Uro blandt fritidspædagogerne

Der var samtidig opstået uro i foreningens afdeling for fritidspædagoger.

Forretningsudvalgsmøde 9/6 1971: *15 medarbejdere, fortrinsvis fra Hudegrunden, var mødt op på den ekstraordinære generalforsamling for fritidspædagoger og havde krævet en ny dagsorden, nye love og ny bestyrelse. Alt blev vedtaget, da gruppen sad med et stemmeflertal. Der var enighed om at erklære denne generalforsamling for*

ugyldig og derefter udarbejde en redegørelse til samtlige medlemmer med indkaldelse til ny ekstraordinær generalforsamling.

Denne fandt sted d. 17/6 1971. Med 30 stemmer for, 18 imod og 3 der undlod blev det besluttet, at et »13 mandsudvalg« skulle lede afdelingen indtil en kommende strukturændring.

I sommeren 1971 fik LFS egne lokaler i DKA's hus, Thorvaldsensvej 2.

En periode hvor der skete meget positivt

— Det var faktisk den daværende formand for Opsynsmændene, Jørgen Knudsen, der fik mig til at melde mig ind i fagforeningen. Det var i 1952, fortæller Edith Toft.

Hun kom i bestyrelsen for børneforsorgsarbejderne i 1960, blev sekretær i 1962 og næstformand i FBU og LFS 1969 - 1974. Nu er hun pædagogisk konsulent i Københavns kommune.

— Da jeg først blev meldt ind, kom jeg hurtigt ind i børnehavelærerindernes bestyrelse. Jeg hørte jo til dem, der ikke kunne tie stille, selv om nogle af de ældre ledere ikke syntes, at en børnehavelærerinde på et par og tyve skulle sige så meget.

Dengang betragtede mange deres arbejde som et kald — og sådan havde jeg det måske også lidt selv.

I 1959 fik vi en meget stor lønhøjelse, og da var det noget af et chok for mig, at en af de ældre ledere på generalforsamlingen stillede sig op og sagde, at hun ikke vidste hvad hun skulle bruge pengene til — hvad skulle man med så mange penge, når man havde med børn at gøre!

Dengang var oppositionen mest de ældre. De syntes, at vi unge aktive var lidt for meget foran. I de senere år oplevede vi jo en anden form for opposition.

Vi kendte hinanden

60'erne var en periode, hvor der skete enormt meget positivt inden for børneforsorgen. Vi fik mere ordnede forhold. Vi fik indført koloniophold. I det hele taget var der en velvilje fra direktoratet, som man næsten ikke forstår i dag.

En gang om måneden havde vi et møde med direktoratet, og det gav os mulighed for at påvirke tingene. Vi oplevede det ikke som to parter, der kæmpede imod hinanden, men som to parter, der ville gøre det så godt som muligt for børnene.

Bestyrelsesmøder holdt vi om aftenen. Det var fritidsarbejde, bortset fra når vi var til forhandling med bl.a. kommunen.

Jeg tror, vi fik en diæt på 15 kr. for et møde, og jeg fik som sekretær på et tidspunkt bevilget en skrivemaskine. Når vi skulle have noget duplikeret, skete det ude i byen.

Vi var færre medlemmer og kendte hinanden på en anden måde. Det var et særsyn, hvis en institution ikke var repræsenteret til en generalforsamling.

Edith Toft (1979).

FOTO: VAGN HANSEN

I mange år lavede vi i samarbejde med direktoratet pædagogiske studiekredse. Det foregik om formiddagen.

Samarbejdet med Tarzan

Vi havde selvfølgelig også nogle problematiske medlemssager. Det var ikke kun positivt det hele. Gunnar Mikkelsen tog sig meget af medlemssagerne. Han var uden tvivl en samlende person, men også lidt usædvanlig. Den 1. maj begyndte han altid at gå i shorts og fedtlæderstøvler. Så måtte vi bede ham om at tage pænt tøj på, når vi skulle til en forhandling.

Han var meget slidsom. Han kunne finde på at ringe kl. 3 om natten og sige, nu skal du lige høre...

I mange år sad Ingeborg Olsen, Dor-

te Andersen og jeg selv i bestyrelsen sammen med »Mikkel«. Han var meget inspirerende og havde nok en del fornøjelse af »damerne«. Når han optrådte lidt provokerende, fik han nogle »øjne« — vi behøvede ikke at sige så meget.

Uenighed men ikke store kampe

I løbet af 60'erne fik vi organiseret de fleste institutioner. Der kunne godt være lidt uenigheder mellem faggrupperne. Det var som regel sådan, at når vi fik et gode, f.eks. 4 ugers ferie eller nogle løntillæg, så var det først børnehavelærerinderne der fik det. Dernæst de kvindelige fritidshjemslærere. Så de mandlige. Og til sidst barneplejerskerne.

I lange perioder følte barneplejerskerne sig forfordelt i forhold til de andre grupper.

Børnehavelederne var meget dominerende i starten. De havde nogle meget markante damer imellem sig. Men det var ikke de store kampe, vi havde.

Aflønning af barneplejersker.

1. Årig uddannede barneplejersker:

Begyndelseslønnen	kr. 437,06 mdl. + fri station
Efter 1. års tjeneste +	kr. 10,- " + " "
" 2. " " +	kr. 15,- " + " "
" 3. " " +	kr. 15,- " + " "
" 4. " " +	kr. 15,- " + " "
" 5. " " +	kr. 15,- " + " "
2. medhjælperinder +	kr. 10,- mdl. + " "
1. medhjælperinder +	kr. 30,- " + " "
Børnemedhjælperker +	kr. 30,- " + " "

Statautoriserede barneplejersker:

For forsørgere	kr. 986,13 mdl.
For ugifte 30 år	kr. 886,14 "
For ugifte mellem 25-30 år	kr. 820,14 "
For ugifte under 25 år	kr. 765,14 "

Barneplejerever:

1. år	kr. 100,- mdl. + fri station
2. år	kr. 130,- " + " "
3. år	kr. 160,- " + " "

Denne lønoversigt for barneplejersker er formentlig fra først i 1950'erne. I hvert fald ved vi, at en ugift »medhjælperinde« under 30 år i 1953 fik 446,96 kr. om måneden. Læg især mærke til hvordan der skelnes mellem »forsørgere« og »ugifte«.

Nedskæringspolitikken op gennem halvfjerdserne medførte afholdelse af en lang række demonstrationer.

I dette tilfælde på Rådhuspladsen i København.

FOTO: NOCA/FOTO

De historiske noter for perioden 1971 - 1980 er skrevet på baggrund af referater fra repræsentantskabsmøder og LFS/nyt.

På repræsentantskabsmødet i februar 1972 oplyste den konstituerede formand, *Lisa Dahl Christensen*, at medlemstallet på et år var vokset fra 1140 til 2393. Der var oprettet en ny klub for medarbejdere på narko-området, og antallet af dagplejemødre var fordoblet efter agitation over hele landet.

Forholdet til den anden døgninstitution-organisation, der nu hed DSL, var »belastet til bristepunktet«, fordi DSL stadig organiserede børneforsorgspædagoger ansat ved Københavns kommunes døgninstitutioner, men der var drøftelser om en grænseaftale.

1971 - 1980

Splittelse, nedskæringssamling og ny struktur

LFS går ud af Personaleforbundet

Om Børne- og Ungdomsforsorgens Personaleforbund, som LFS var blevet tilsluttet d. 1/4 1968, sagde Lisa Dahl Christensen: »På Personaleforbundets kompetente forsamling af 1970 vedtoges principbeslutning om oprettelse af det, man kalder for et enhedsforbund med deraf følgende nedlæggelse af de tilsluttede enkeltorganisationer. LFS anmodede 8/9 1971 om en forhandling om det fremtidige samarbejde. Baggrunden var at LFS ikke kunne nedlægges, da foreningen er en afdeling under DKA, som har forhandlingsretten med Københavns kommune. Personaleforbundet reagerede ikke på anmodningen.«

På et hovedbestyrelsesmøde d. 29/11 1971 blev det pålagt LFS' forretningsudvalg at opsiges medlemskabet af Personaleforbundet. Der blev gjort forsøg på en omgående udmeldelse, men efter forhandlinger enedes man om udgangen af 1972 som skæringspunkt. De øvrige organisationer dannede derefter BUPL pr. 1. januar 1973.

På repræsentantskabsmødet i 1972 var der kritik af formanden Lisa Dahl Christensen, fordi hun først en uge før mødet bekendtgjorde, at hun stillede op til formandsvalget. Hun blev dog genvalgt med akklamation.

Næstformanden Edith Toft blev kritiseret for at sidde på begge sider af forhandlingsbordet i samarbejdsudval-

gene, idet hun var blevet pædagogisk konsulent i Københavns kommune.

Kontingentet blev forhøjet til 54 kr. om måneden, bl.a. på grund af abonnement på Børn & Unge. Der var forslag om at opsiges abonnementet, men det nye kontingent med B&U-abonnement blev vedtaget med 52 stemmer for og 15 imod.

Erik Olsen blev valgt til sekretær i stedet for *Folmer Tyrsted*.

Diskussion om Børn & Unge

På repræsentantskabsmødet i november 1973 var medlemstallet faldet til 1.995. Dagplejemødrene uden for Storkøbenhavn var blevet udlagt til DKA's amtskredse.

Lokalerne i Wesselsgade 4 var blevet indviet i februar.

Formanden, Lisa Dahl Christensen, oplyste, at det gik trægt med hensyn til oprettelse af en samarbejdsaftale med BUPL. *Der har fra vor side flere gange været gjort forsøg, både på lokalt plan og på topplan.*

Der var indgået et midlertidigt forlig i forhandlingerne med Københavns kommune om arbejdstiden. Dette var sket på baggrund af, at socialministeriet ville lave en undersøgelse om arbejdets tilrettelæggelse i daginstitutioner.

Under debatten var der en del kritik vedr. ansættelsesforhold, overenskomst, samarbejdet med BUPL, mv. Formanden udtalte, at den nyopståede Fagopposition *ikke udelukkende kunne betragtes som negativ.*

Lisa Dahl Christensens beretning blev vedtaget med 82 stemmer for, 1 imod og 28 undlod.

Der var igen stor diskussion om Børn & Unge. Forretningsudvalget oplyste, at det kollektive abonnement var blevet opsagt af Børn & Unge. Med 72

stemmer for, 31 imod og 6 der undlod, blev det vedtaget *ikke* at tegne enkelt-abonnementer for medlemmerne.

LFS/nyt startes

Derefter blev der forelagt et udkast til et nyt blad: LFS/nyt. Med 68 stemmer for, 34 imod og 2 der undlod, blev følgende forslag vedtaget: *Start bladet nu og tag det op til drøftelse på næste ordinære repræsentantskabsmøde.*

Kontingentet blev forhøjet til 65 kr. pr. måned.

Ved et kampvalg om næstformandsposten fik *Edith Toft* 62 stemmer mod *Erik Nielsen's* 45.

Med den nyvalgte kasserer, *Torben Knud*, som redaktør udkom første nummer af LFS/nyt i januar 1974. I bladet blev det meddelt, at det var muligt at stemme på familievejledernes formand *Nils Jacobsen* til kommunevalget, hvor han var opstillet for socialdemokraterne i København.

I 1974 samarbejdede LFS og BUPL om en intensiv undersøgelse af det pædagogiske arbejde i udvalgte daginstitutioner — sideløbende med socialstyrelsens.

D. 31. oktober arrangerede de tre assistentforeninger et møde i Folkets Hus for at orientere om undersøgelse og forhandlingerne omkring arbejdstiden.

I en resolution hed det: *Vi må på det kraftigste opfordre vore forhandlere til at stå fast på de opstillede krav om arbejdstidsomlægning... Vi vil under ingen omstændigheder kunne acceptere nedskæringer i andre personalegrupper på grund af omnormering af assistentstillingerne.*

Tre går af...

Kort før repræsentantskabsmødet i 1974 meddelte formanden Lisa Dahl Christensen, næstformanden Edith Toft og kursussekretær Dorte Andersen, at de ville gå af. Lisa Dahl Christensen skulle den 1. januar 1975 tiltræde en stilling som forbundssekretær i DKA.

I en afskedssnak mellem de tre i LFS/nyt sagde Edith Toft: *»De seneste år føler jeg nok har været belastende, og det er trist at måtte erkende, at en lille gruppe af vore medlemmer har beslaglagt meget af hovedbestyrelsens tid med partipolitisk snak og unødige afstemninger. Det har dog glædet mig, at det på det sidste HB-møde har været muligt at få en énstemmig vedtagelse af oplægget til arbejdstidscirkulæret. Det skulle give håb om bedre samarbejde i fremtiden.«*

De tre afgående håbede, *at det også i fremtiden vil være muligt at skille partipolitik og fagpolitik ad.*

Nils Jacobsen ny formand

På repræsentantskabsmødet d. 30. november 1974 blev der kampvalg om formandsposten. Nils Jacobsen vandt meget knebent over Erik Nielsen, som derefter valgtes til næstformand.

Kontingentet blev hævet til 80 kr. pr. måned.

I en politisk udtalelse protesteredes der *mod de nedskæringer, som Hartling-regeringens sorte forligspartier har påtænkt på det sociale område.*

Der blev nedsat et udvalg til at fremkomme med forslag om en ny struktur.

Repræsentantskabet besluttede at fortsætte udgivelsen af LFS/nyt.

Nedskæringer

Den kommende tid blev præget af nedskæringer.

D. 29. januar 1975 protesterede LFS mod Venstre-regeringens planer om nedskæringer af kapaciteten på børnehave- og fritidspædagogseminarierne.

På et hovedbestyrelsesmøde d. 30. april orienterede formanden Nils Jacobsen om regeringens planer om at »spare« 119 mill. kr. på daginstitutionsområdet. *Hovedbestyrelsen drøftede indgående besparelserne — men henholdt sig til at der endnu ikke havde fundet forhandlinger sted med Københavns kommune. Indtil da er LFS' udgangspunkt det samme.*

I maj oplystes det, at det centrale koordinationsudvalg (et samarbejdsorgan, nedsat i samme anledning af de pædagogiske fagforeninger) havde udarbejdet planer for evt. aktioner i anledning af nedskæringerne.

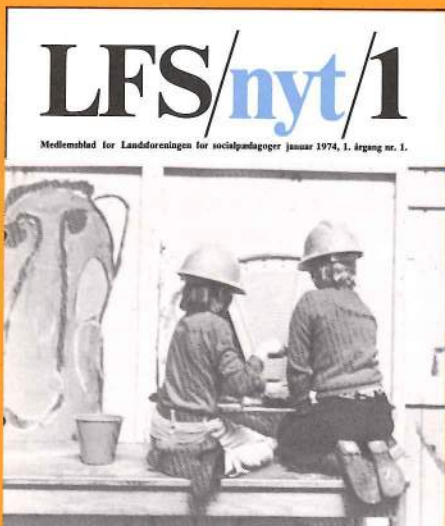
I forhandlingerne med Københavns kommune om arbejdstid blev der indgået et forlig, som betød at der blev skåret ned med færre pædagoger i København end tilsigtet fra regeringen.

Som en konsekvens af samarbejdet i det centrale koordinationsudvalg vedtog repræsentantskabsmødet i november 1975 i en udtalelse:

Samarbejdet mellem pædagogorganisationerne, specielt angående kampen mod seminarie-kapacitetsnedskæringer og nedskæringerne på daginstitutionerne, har vist os nødvendigheden af et udvidet samarbejde mellem organisationer på det sociale område. Det har også vist svagheden i vores uhensigtsmæssige opdeling i forskellige organisationer.

LFS ønskede en arbejdskonference for organisationerne på det socialpæ-

ringer, struktur

Medlemsblad for Landforeningen for socialpædagoger januar 1974, 1. årgang nr. 1.

Den ny socialminister ... side 2
Mit arbejdsområde: Kommunal dagpleje ... side 4
Vedrørende Arbejdstidsundersøgelsen ... side 8

FOTO: FINE SVENSSON

I Januar 1977 var såvel LFS som DKA involveret i en konflikt vedrørende løn- og ansættelsesforhold for medhjælperne på daginstitutionerne.

Kommunens repræsentanter måtte rykke ud til flere institutioner for at tage stilling til den fortsatte åbning.

dagogiske område for at diskutere kartel/enhedsforbund.

På mødet blev Erik Nielsen genvalgt som næstformand med 58 stemmer mod Ruth Bøgh's 44 stemmer. Karin Dahlberg valgtes til kursusleder.

Kontingentet blev sat op til 120 kr. om måneden, inklusiv arbejdsarbejds-løshedsforsikring.

LFS trues af splittelse

På repræsentantskabsmødet i november 1976 kunne det konstateres, at medlemstallet var på 3.292 — en fremgang på 1200 medlemmer på to år.

I hovedbestyrelsens beretning hed det: *Organisatorisk må vi med tilfredshed konstatere, at de indgåede grænseftaler mellem LFS på den ene side og LDK, PMF og BUPL på den anden side, dels har givet de medlemmer, hvis forhold vi forhandler om, det »rigtige« organisationstilhørsforhold, dels har øget vort medlemstal, som en af forudsætningerne for større styrke.*

Det forberedende arbejde til Pædagogisk Kartel omtaltes. Regnskabs balance var på 3.223.122 kr.

Men repræsentantskabsmødet måtte suspenderes på andendagen, og LFS var truet af splittelse.

Fem repræsentanter for døgninstitutionsafdelingen ønskede ikke at deltage længere, efter at et forslag om urafstemning i hver enkelt afdeling om kartellet var blevet nedstemt. Hovedbestyrelsen gik også ind for urafstemning, men opdelt i brancher på tværs af afdelinger.

Repræsentanter for lederne, dagplejen, narko-området og familievejle-

derne ville efter dette forslags vedtagelse kun deltage som observatører ved mødet, som så blev suspenderet.

Samling — og ny struktur

På et ekstraordinært repræsentantskabsmøde nogle uger senere blev man så enige, at møderne i 1977 og 1978 kom til at stå for samling i stedet for splittelse.

På mødet i 1978 kunne Nils Jacobsen meddele, at tidligere trusler om udmeldelse af dagplejemødre samt døgninstitutionsansatte nu er trukket tilbage. Denne lykkelige udgang på flere års spændinger er mest af alt et resultat af det positive og fremadrettede arbejde, som har fundet sted i foreningens strukturudvalg.

Udvalget kunne efter 2 års arbejde se frugten af dets arbejde. Et énstemmigt repræsentantskab vedtog det nye strukturforslag om 10 faglige klubber og 8 kredse.

Regnskabs balance var nu på 6.535.024 kr. Kontingentet blev sat op til 195 kr. pr. måned. Anne Bergquist afløste Mogens Hensbo som sekretær.

På repræsentantskabsmødet i november 1979 havde LFS 4.614 medlemmer.

Den 1. januar 1980 blev LFS optaget i Socialarbejdernes Fælles Udvalg (SFU).

Efter lang tids medlemsdebat — igangsat af det centrale koordinationsudvalg — tog medlemmerne i 1977 gennem urafstemning beslutning om at indgå i det mere forpligtende samarbejde i Pædagogisk Kartel, som var en realitet fra 1. januar 1978.

Erik Nielsen:

Forening Fagoppo

— Vi havde et medlemsmøde om arbejdstiden på Emdrup Skole i foråret 1972, hvor ledelsens opfattelse blev nedstemt. Medlemsmødet ville gå ud i en arbejdsnedlæggelse i nært samarbejde med BUP. Ledelsen påstod, at folk havde siddet og stemt med sporgvognskort — der havde ikke været kontrol ved indgangen.

Det var den aktuelle baggrund for at der opstod en Fagopposition i LFS. Det udtrykkelige formål var at få indflydelse i LFS, selv om nogle få ville ind i BUPL.

Næstformand i LFS siden 1974, Erik Nielsen, ser tilbage til den tid, hvor han selv kom stærkt ind i billedet i fagforeningens historie. Han var med i Fagoppositionen, som især spillede en rolle i 1973 -74. Han fortæller videre:

— Fagoppositionen startede blandt fritidspædagogerne. Vi syntes ikke, at foreningen beskæftigede sig tilstrækkeligt seriøst med de elementære ting — og hvis man gjorde det, fortalte man ikke godt nok om det.

Vi ønskede i højere grad en kamporganisation. Det vigtigste var at beskæftige sig med løn- og ansættelsesforhold — og inddrage medlemmerne i det, der handlede om dem.

Det var ikke velkomment, og vi blev tillagt alle mulige motiver. Først og fremmest at vi ville lokke medlemmerne over i en anden organisation. Og det var ikke formålet. Man forbandt også Fagoppositionen med bestemte personers politiske opfattelse af tingene.

Vi ønskede faktisk at gøre det faglige arbejde politisk, men vi var ikke så tåbelige at tro, at vi kunne gøre ét partis politik til organisationens politik. Det blev vi jo beskyldt for, da det ikke var ukendt, hvilket parti nogle af os var medlemmer af.

Fagoppositionen voksede. De ansatte i daginstitutionerne begyndte at møde op til afdelingernes generalforsamlinger og gøre deres indflydelse gældende. Da det var store grupper i fore-

gens videre udvikling, positionen og fremtiden

ningen, gav det en vis indflydelse på repræsentantskabsmødet.

Et samarbejde mellem børnehavspædagogerne og fritidspædagogerne blev udvidet til vuggestuepædagogerne og de legepladsansatte. Så blev vi en faktor, man måtte regne med. Men selv om vi repræsenterede over halvdelen af medlemmerne, var vores indflydelse — på grund af foreningens struktur — begrænset. Dog — allerede i 1973 vaklede de sikre positioner, og det afgørende skred skete i 1974.

Nils Jacobsen blev formand og jeg blev næstformand. På trods af at vi blev valgt i modsætning til hinanden, viste medlemspresset hvor vi skulle hen, og vi var voksne nok til at lade personlige uenigheder ligge.

Medlemmerne vågnede op i de år, hvor de store nedskæringer var på vej. Der skete en ændring i deres opfattelse af, hvad foreningen og medlemmerne skulle beskæftige sig med. Det betød i

sidste ende en mere aktiv fagforeningslinje.

Medlemsskarens faglige bevidsthed udviklede sig i forbindelse med nedskæringerne, og vi fandt igen sammen i et samarbejde med de andre organisationer på området, selv om der få år forinden havde været uoverensstemmelser.

Også i LFS bestræbte vi os på at koncentrere kræfterne om de ting, vi var enige om. Det er bemærkelsesværdigt, at i en periode, hvor der blev lagt vægt på en stærk faglig profil, blev medlemstallet fordoblet — og det var ikke kun på grund af nye grupper og udbygning af daginstitutionsområdet. I dag er vi over 5.000 medlemmer.

Der kom også en afklaring af grænserne til de beslægtede organisationer i form af grænseaftaler. Og samarbejdet omkring nedskæringerne startede i det centrale koordinationsudvalg og blev til Pædagogisk Kartel.

Strukturen var i flere år et stort problem i LFS. Der blev lavet oplæg til ny

struktur i 1974, 1975 og 1976 uden noget egentligt resultat. Vi kunne ikke leve med en struktur, hvor de enkelte faggrupper sad og dyrkede deres egne små hassanner. Med baggrund i bl.a. debatten om Pædagogisk Kartel, tog vi det så op igen på repræsentantskabsmødet i 1976. Da det blev suspenderet, kunne de daginstitutionsansatte sådan set have overtaget forening, men vi foretrak et kompromis.

Den nye struktur, som trådte i kraft 1/6 1979, fik oprettelsen af kredse som et bærende element.

Det kan måske godt se mærkeligt ud i dag, at der findes en fagforening som LFS, der har medlemmer som ville være i andre fagforeninger, hvis de ikke havde været kommunalt ansatte i Københavns kommune.

Men det er almindeligt, at man er organiseret der, hvor forhandlingsretten er, og den har DKA for vores vedkommende haft fra starten.

For mig er det ikke et spørgsmål om at få vore medlemmer ind i BUPL, PMF, LDK og DSL. Men jeg ser gerne, at Pædagogisk Kartel bliver et enhedsforbund for daginstitutionsansatte.

Det er jo på langt sigt formålet at få oprettet et socialpædagogisk enhedsforbund. I den retning er det hæmmende, at LFS forhandlingsretsligt er knyttet til DKA.

Det er ikke til at vide om DKA vil give slip på den forhandlingsret, men det kan være, at DKA vil se det som noget vigtigt at samle det socialpædagogiske område — især hvis det blev med LO som hovedorganisation i stedet for FTF.

Men jeg tror det er nødvendigt at få et enhedsforbund på daginstitutionsområdet først. Den dag man er afklaret om, hvordan det skal foregå, må det kunne ske i løbet af halvandet år.

Men iværksættelsen af en systematisk debat blandt medlemmerne kan det godt tage et par år at forberede.

Min egen opfattelse er: Jo før, jo bedre. ■

Erik Nielsen på talerstolen.

FOTO: PER DAUGGAARD

Nils Jacobsen — en oprører med gråt skæg

Nils Jacobsen har været formand for LFS i seks år. Det er lidt af en præstation. Kun Gunnar Mikkelsen har haft en længere formandsperiode i foreningens historie — og med al respekt for Tarzan var det nok en mere overskuelig forening at være formand for i hans tid.

Men det er ikke nogen tilfældighed, at Nils Jacobsen er kommet til at stå for stabiliteten i en periode med brydninger i foreningen, såvel indadtil som udadtil. Og det er ikke mindst hans fortjeneste, at de alvorligste af disse brydninger er blevet til konstruktivt samarbejde gennem henholdsvis en ny struktur i LFS og dannelsen af Pædagogisk Kartel.

Under besættelsen kom han hurtigt ind i modstandsbevægelsen. Han var bl.a. med til at bringe tyske emigranter og jøder til Sverige.

Han blev arresteret i maj 1944 og kom til kz-lejren Fersen via Horserød, Frøslev og Neuengamme. Her var han så heldig at blive placeret i køkkenet.

Nils Jacobsen blev siden familievejleder, og han var formand for familievejlederne fra 1967 til 1974.

Han har været aktiv i Socialdemokratiet i Vanløse og har bl.a. siddet i Københavns Borgerrepræsentation, hvor han især interesserede sig for de socialpolitiske områder.

Nils Jacobsen har ikke fulgt sit partis højredrejning i de senere år. Han er således en arg modstander af den indkomstpolitik, som bl.a. den socialdemokratiske regering har ført.

Nils Jacobsens situationsfornemmelse — og hans evne til i samarbejdsituationer at være den, der får kampanjerne ned på jorden — fik han stærkt brug som ny formand for LFS.

Da han efter kampvalg var blevet formand i 1974, sagde han: »Tak for valget. Jeg er helt klar over, at der ikke har været tale om en kåring. Jeg vil også gerne sige, at jeg ikke er tilhænger

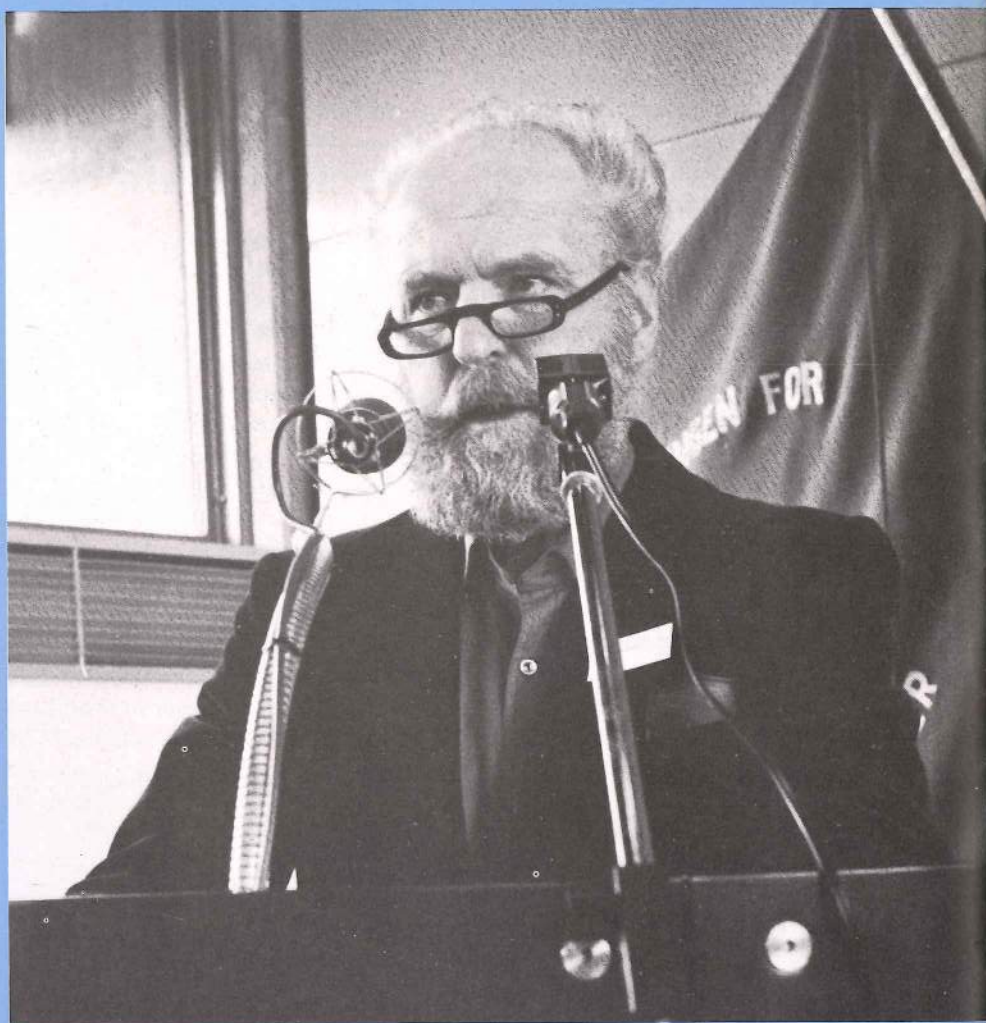

FOTO: PER GAUGAARD

af kåringer. Jeg tror tingene gøres bedst, der hvor meninger brydes. Men når dette er sagt, så vil jeg også sige, at ligesom for stor enighed kan medføre stilstand og dødvande, så kan for stor uenighed, for stærk polarisering af synspunkter, medføre stilstand og mangel på resultater, selvom bestræbelserne har været nok så ideelle.

Hetzen mod de offentligt ansatte, landets økonomiske situation og den reaktionære bølge maner til sammenhold hos samfundets mest progressive kræfter. Min første handling som nyvalgt formand for LFS skal derfor være

en indbydelse til samarbejde — et samarbejde som først og fremmest tager sigte på at styrke LFS som fagforening.»

Nils Jacobsen er med sine 62 år den ældste tillidsmand på topplan i Pædagogisk Kartel — men mange har erfaret, at den ældre gråskæggede herre både kan vise gnistrende temperament og en evne til nytænkning, som mange yngre må misunde ham.

Nok er Nils Jacobsen alderspræsidenten, men han er også den evige oprører.

Til alt held for LFS. ■